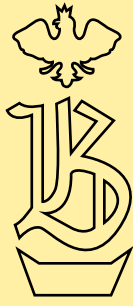

spacer po...

BROD
NICZY

I MANIECZKACH

region śremski zaprasza

Wyd. I, 2024 r.

Józef Wybicki, korbole i najsłynniejszy PGR

Patrząc wyłącznie na liczby, to pod względem powierzchni Brodnica jest najmniejszą gminą powiatu śremskiego. Mimo zdecydowanie rolniczego charakteru, potencjalny turysta znajdzie tutaj niemało interesujących miejsc. Niektóre z nich wiążą się z najsłynniejszym lokatorem wsi Manieczki, generałem Józefem Wybickim. Przebywając właśnie w tej miejscowości, nazywanej nawet przez niego *domkiem lubym*, autor słów Mazurka Dąbrowskiego napisał większość ze swoich dramatów, oper, wierszy i tekstów politycznych. Nic więc dziwnego, że miejscowa społeczność troszczy się o spuściznę po generale. Dzięki zaangażowaniu osób z różnych środowisk, udało się zdobyć pieniądze na remont kaplicy pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Manieczkach. Jest to jedna z ostatnich materialnych pamiątek po Wybickim, która przetrwała do naszych czasów. Pamięć o polskim bohaterze i patriocie trzyma się tutaj mocno. Wystarczy wspomnieć chociażby o Dniu Hymnu Narodowego, organizowanemu naprzemiennie raz w Manieczkach, a raz w Brodnicy. Te, i wiele innych mniejszych przedsięwzięć realizuje razem Stowarzyszenie Miłośników Dziedzictwa Narodowego im. gen. Józefa Wybickiego i Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego. Jak już to zostało wspomniane, Brodnica jest gminą rolniczą, nie tylko ze względu na liczbę gospodarstw, ale również przejawia się to w postaci kultywowanych lokalnie tradycji, a nawet organizowanych wydarzeniach. Dobrze warunki ku temu stwarza prężnie funkcjonujący od ponad 75 lat Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie. Działające w gminie Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Brodnickiej GNIAZDO organizuje we współpracy ze Szkołą Dzień Korbola, czyli wielkopolskie Święto Dyni, na które przyjeżdżają co roku niezliczone tłumy, nie tylko fanów pomarańczowego warzywa. Jedno takie wydarzenie dla ambitnej kadry ZSR i członków Stowarzyszenia to byłoby jednak za mało. Sporym zainteresowaniem cieszy się także Traktoriada, podczas której można nie tylko zobaczyć wiele wiekowych, ale i współczesnych modeli ciągników. Na miejscu można także obejrzeć zawody z typowo rolniczymi konkurencjami sportowymi. Skoro już mowa o rolnictwie, powróćmy

spacer po...

jeszcze do Manieczek. Prawie 140 lat po śmierci Józefa Wybickiego we wsi powstał pierwszy w Wielkopolsce Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych, z Janem Baierem jako dyrektorem. Do dziś w Manieczkach jego postać cieszy się dużym uznaniem, nie tylko dlatego, że stworzył wzorcowy PGR, z którego migawki można było oglądać nawet w Kronice Filmowej. Dyrektor Baier inicjował budowę szkół, klubów, bibliotek, placówek handlowych, za jego czasów podjęto szeroki program renowacji lokalnych zabytków. To także on podjął decyzję o dzierżawie terenu, gdzie pod koniec lat 90. zaczęła działać najsłynniejsza dyskoteka z muzyką techno – Ekwador. Poszukiwacz leśnych duktów i ładnych widoków także nie wyjedzie z Ziemi Brodnickiej zawiedziony. Bogate jest również dziedzictwo przyrodnicze Brodnicy. Zachodnia część gminy znajduje się bowiem na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Przez gminę Brodnica (stanowi de facto jej granicę) przepływa również rzeka Warta, a w krajobrazie widać często zadrzewienia śródpolne, które popularyzował w Wielkopolsce gen. Dezydery Chłapowski. Warte uwagi aleje drzew zobaczymy w Żabnie (dęby czerwone), między Chaławami a Piotrowem (lipy) oraz wzdłuż dróg dawnego kombinatu PGR w Manieczkach (wierzby).

Spacer po gminie rozpocznijmy od Brodnicy. Miejscowość prawa miejskie uzyskała najprawdopodobniej w XV wieku. Utrata tychże miała nastąpić na przełomie XVI/XVII wieku i stan taki trwa aż do dziś. Za pierwszy nasz przystanek obierzemy **Zespół Szkolno-Przedszkolny**. Placówka składa się z dwóch budynków – starszego, z początku XX wieku oraz nowszego z końca lat 90. XX wieku. Szkoła duży nacisk kładzie na edukację patriotyczną oraz nauczanie historii lokalnej, co w dzisiejszym systemie edukacji nie jest takie typowe. Kierujemy się w stronę centrum miejscowości. Po drodze, odbijając w ulicę Krótką lub dalej, w Orzechową, można zobaczyć **bajkowy mural**, który powstał dzięki zaangażowaniu lokalnej społeczności. Zmierzając dalej w stronę ulicy Jarzębinowej naszym oczom wkrótce powinien ukazać się neogotycki **kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej**. Z drugiej strony ulicy znajdziemy plebanię i charakterystyczny budynek dawnej kostnicy z początku XX wieku. Świątynia powstała w drugiej połowie XIX wieku (wysoką na prawie 50 metrów wieżę

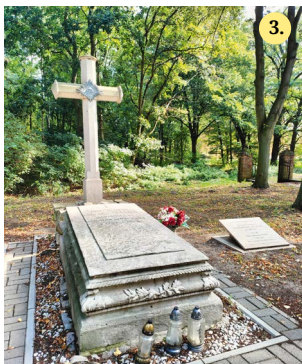
1. Budynek szkoły

2. Kościół pw. św. Katarzyny
Aleksandryjskiej

3. Nagrobek Józefa Wybickiego

spacer po...

4. Pałac Mańkowskich

5. Pomnik z popiersiem Józefa Wybickiego

dobudowano później), choć pierwsze wzmianki o kościele w Brodnicy mają pochodzić już z XII wieku. Poza neogotyckimi wnętrzami świątyni koniecznie trzeba też zejść na jego tyły. Znajdziemy tam kilka nagrobków, w tym ten najważniejszy – **Józefa Wybickiego**. Autor słów Mazurka Dąbrowskiego wprawdzie został tutaj po swojej śmierci pochowany (zmarł w 1822 roku), ale gdy tworzono nekropolię zasłużonych Wielkopolan w poznańskim kościele św. Wojciecha w Poznaniu, ekshumowano jego szczątki (w 1923 r.) i uroczystie złożono w krypcie znanej jako „Skalka poznańska”. W 2023 roku we wnętrzu grobowca wykonano dokumentację fotograficzną, dzięki czemu wiemy, że niemal na pewno nadal spoczywają tam zwłoki żony Józefa Wybickiego, Estery. Wbrew napisowi na tablicy znajdującej się obok symbolicznego nagrobka, z prawdopodobieństwem bliskim pewności możemy stwierdzić też, że wewnątrz nie ma szczątków należących do Łukasza Wybickiego. Za pochówkiem autora słów Mazurka Dąbrowskiego kryje się również inna historia. Jego pierwotna forma uległa prawie całkowitemu zniszczeniu podczas pożaru kościoła w 1862 roku. Nowy nagrobek, już o wyglądzie takim jak współcześnie, ufundowany został 18 lat później przez rodzinę Rożnowskich, krewnych Wybickiego. Symboliczny grób Józefa Wybickiego został gruntownie wyremontowany w 2022 roku.

Kierując się ścieżką za kościołem św. Katarzyny Aleksandryjskiej wejdziemy na teren parku krajobrazowego. Na jego rubieżach stoi **pałac** wybudowany w 1890 roku przez Wacława Mańkowskiego i jego żonę Antonię z Chłapowskich. Budowla elementami architektonicznymi nawiązuje do wzorów włoskiego renesansu. Po II wojnie światowej kompleks pałacowy, jak większość tego typu

w całej Polsce, trafiły w ręce państwowe – później na własność PGR Manieczki. Przez lata istniały tam między innymi mieszkania, przedszkole czy ośrodek zdrowia. Po likwidacji kombinatu teren odkupiony został przez Jerzego Mańkowskiego, syna ostatniego właściciela majątku sprzed przejęcia pałacu przez władze komunistyczne. Obiekt został przez niego wyremontowany i obecnie funkcjonuje między innymi jako hotel. Tuż obok pałacu z łatwością dojrzymy sporych rozmiarów **popiersie Józefa Wybickiego**, odsłonięte w 1980 roku. Dwa niemal identyczne pomniki (wszystkie wykonane zostały przez śremską Odlewnię Żeliwa) można znaleźć w Manieczkach przy pałacu oraz w Śremie na rynku. Wychodząc z terenu przypałacowego będziemy przechodzili obok Urzędu Gminy Brodnica, a następnie lokalnej Pracowni Orange, której działalność służy integracji lokalnej społeczności. Na tym kończymy krótki spacer po Brodnicy.

Odwiedź koniecznie

Manieczki

Pierwsze informacje o najsłynniejszej wsi gminy Brodnica pochodzą z drugiej połowy XIV wieku. Wtedy miejscowość nazywała się Mańczyce, a według późniejszych przekazów także Maniewo. Istniejąca do dziś nazwa utrwaliła się dopiero w drugiej połowie XVI wieku. Manieczki, wraz z istniejącym tutaj wtedy okazałym dworem, często przechodziły z rąk do rąk. W 1781 roku właścicielem okolicznych dóbr ziemskich stał się Józef Rufin Wybicki. Powodów jego przeprowadzki z Warszawy do Wielkopolski było kilka, między innymi liczne rozczarowania natury politycznej. Najważniejszą siłą sprawczą do zmian był jednak drugi z kolei ożenek – tym razem z Esterą Wierusz Kowalską. Józef Wybicki oprócz Manieczek zakupił również Przylepki oraz Boreczek, przez pewien czas był również właścicielem wsi Psarskie. W Manieczkach urodziły się dzieci Estery i Józefa: Teresa (1782 r.) i Łukasz (1785 r.). Józef Franciszek (1787 r.) zaś urodził się w Dobrzycy. Mimo, że Wybicki spędził

6. Pałac w Manieczkach

7. Pomnik z popiersiem Józefa Wybickiego w Manieczkach

8. Wszędobylski Wybicki w Manieczkach

6.

7.

Spacer po...

8.

9. Klub Ekwador

10. Kopiec z figurą Matki Boskiej

w Manieczkach stosunkowo niewiele czasu, możemy być prawie pewni, że to miejsce było jego ukochanym. Świadczyć o tym może wiersz jego autorstwa, *Modlitwa do domku*:

*Domku mój luby – Opatrzności darze!
Domku – pokoju i dawco wygody,
Domku, coś zgodnej dał przytułek parze,
Domku, co swemi wyżywiasz mnie płody,
Domku, co zdrowie, umysł dajesz stały,
Domku, co innej nie masz w sobie skazy,
Tylko żeś drobny, żeś nieokazały,
Bądź pozdrowiony po kilkakroć razy!
[...]*

Plotki o planowanym drugim rozbiórce Polski dotarły w końcu i do Manieczek. Józef Wybicki zdecydował się więc zakupić majątek koło Grójca i tam przenieść się z rodziną. Do Wielkopolski autor słów Mazurka Dąbrowskiego wrócił dopiero po utworzeniu przez Napoleona Księstwa Warszawskiego. W swoim majątku bywał jednak rzadko – pochłaniały go sprawy polityczne. *Do domku lubego* powrócił na dobre dopiero, gdy zbliżał się kres jego życia. Józef Wybicki zmarł w Manieczkach 10 marca 1822 roku. Przez następne dwa lata – do chwili swojej śmierci – mieszkała tutaj żona Wybickiego Estera. Potem majątek odziedziczyły dzieci Wybickich. W 1842 roku Manieczki kupił generał Dezydery Chłapowski, a na początku lat siedemdziesiątych XIX wieku stały się one własnością Bronisława Grodzickiego. Na początku XX wieku dobra ziemskie dostały się w ręce Zdzisława Brzeskiego, a w 1921 roku majątek zakupiła rodzina Głowackich herbu Prus. Właściciel wsi nie zmienił się już aż do czasów II wojny światowej. Zupełnie nowym etapem w historii Manieczek było utworzenie tutaj

9.

Spacer po...

10.

11. *Kościół pw. Narodzin Najświętszej Marii Panny*
 12. *Kaplica Narodzenia Najświętszej Marii Panny*
 13. *Klon dębu Wybickiego z Będmina*
 14. *Popiersie Wybickiego*
-

w lipcu 1960 roku Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych. Pierwszy PGR w Wielkopolsce działalność rozpoczął 1 października tego samego roku. Jego dyrektorem został Jan Baier. W 1972 roku Kombinat Manieczki stał się prekursorem w uprawie kukurydzy na ziarno, z której wytwarzano paszę dla trzody chlewnej i drobiu. Z inicjatywy Baiera w dworze w Manieczkach utworzono w 1978 roku Muzeum Józefa Wybickiego. Placówka działała do 2006 roku. Wzorcowy polski PGR istniał zaś do 1992 roku. Część terenów do niego należących została pod koniec lat 90 wydzierżawiona pod Klub Ekwador.

Wjeżdżając do Manieczek od strony Brodnicy naszym oczom ukaże się bardzo charakterystyczny, duży budynek z żółtej cegły. To właśnie wspomniany wcześniej **Klub Ekwador**, niegdyś najważniejsza dyskoteka w kraju z muzyką techno. Przybytek najlepsze lata ma już dawno za sobą i mimo reaktywacji działalności w 2015 roku, na którą przyjechały tłumy imprezowiczów, miejsce już nie odzyskało dawnej świetności. Skręćmy teraz w ulicę Działkową. Idąc prosto tą drogą, po naszej prawej stronie zauważymy okazały **kopiec z figurą Matki Boskiej** na jego szczycie. Według legendy mają tutaj spoczywać powstańcy – uczestnicy walk w ramach Wiosny Ludów. Najprawdopodobniej jest to jednak tylko legenda, którą wymyślono pod wpływem widoku podobnych kopców, jakie możemy oglądać między innymi w Książu Wielkopolskim. Przechodząc w ulicę Parkową, dojdziemy do **kościółka pw. Narodzin Najświętszej Marii Panny**. Prace budowlane nad świątynią rozpoczęto w 1982 roku i ukończono je w 1993 roku. Obok kościoła znajduje się bodaj najważniejszy zabytek Ziemi Brodnickiej – **kaplica pw. Narodzenia Najświętszej**

Marii Panny, postawiona w 1786 roku z inicjatywy Józefa Wybickiego. Jest to jedyny obiekt we wsi, który praktycznie w niezmienionym kształcie pamięta czasy autora słów Mazurka Dąbrowskiego. Na przełomie lat dziewięćdziesiątych i dwutysięcznych zabytkowy budynek ulegał systematycznej degradacji. Dzięki interwencji osób z różnych środowisk z całego powiatu śremskiego udało się powołać Społeczny Komitet Odbudowy Rotundy i zdobyć pieniądze na jej remont. Renowację zakończono w 2019 roku. Na jednej ze ścian kaplicy można odnaleźć tablicę z inskrypcją: *DEO MEO JO: WY: SR: A: 1786*. Oznacza ona: „Bogu memu Józef Wybicki roku pańskiego 1786”. Tuż obok rotundy znajduje się popiersie autora Mazurka Dąbrowskiego oraz klon Dąb Wybickiego z Będomina. Idąc dalej ulicą Parkową dojdziemy w końcu do **dworu w Manieczkach**. Budynek nie jest obecnie w najlepszym stanie i wymaga generalnego remontu. Niegdyś mieściło się tutaj muzeum poświęcone Józefowi Wybickiemu i dlatego czasami błędnie przypisuje się mu budowę tego dworu. Prawdziwy *domek luby*, w którym Wybicczy mieszkali najprawdopodobniej spłonął, a to co widzimy obecnie, w nieco zmienionej formie postawiła pod koniec XIX wieku rodzina Grodzickich.

Warto przejść się po parku okalającym dwór. Można znaleźć w nim kilka interesujących pomników, niestety niektóre są uszkodzone, do innych dojście uniemożliwiają wysokie krzewy i chwasty. Za taki przykład monumentu mogą posłużyć **dwie święte kolumny**. Mają one pamiętać czasy Macieja Kołaczkowskiego, czyli właściciela Manieczek przed Józefem Wybickim. Charakterystycznych filarów latem praktycznie nie widać pośród zielonej gęstwiny, jednak przed nimi umieszczono tablicę z treścią legendy, jakiej one dotyczą. Historia o dwóch po-

15. Dwie ścięte kolumny

16. Mural na ścianie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego

Spacer po...

jedyńkujących się braciach o serce jednej kobiety, mimo że ciekawa, ma być całkowicie nieprawdziwa. Jedyny zgon jaki wtedy miał tutaj nastąpić, to samobójstwo pewnego niespełna rozumu jegomościa. W parku odnajdziemy także **popiersie Józefa Wybickiego**, bliźniacze do tego, które stoi przed pałacem w Brodnicy. Wychodząc z parku warto jeszcze na chwilę wejść w ulicę Szkolną, aby zobaczyć **mural** odsłonięty z okazji stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Patriotyczne malowidło, stworzone na jednej ze ścian tutejszej szkoły podstawowej, przedstawia nuty tworzące postać Józefa Wybickiego. Pod spodem widnieje napis „Jeszcze Polska nie umarła, kiedy my żyjemy”.

Warto wiedzieć

Józef Rufin Wybicki (1747-1822) – publicysta, działacz polityczny, prawnik, autor słów Mazurka Dąbrowskiego. Urodził się w Będominie na Kaszubach. Uczestnik konfederacji barskiej, potem aktywnie włączył się w reformowanie państwa polskiego. W 1780 roku kupił Manieczki, gdzie zamieszkał wraz z żoną. Tu-taj urodziła się także dwójka jego dzieci. W 1791 roku uroczyscie nadano mu prawa miejskie Śremu. Po upadku powstania kościuszkowskiego udał się na emigrację do Francji. Pod koniec lat 90. XVIII wieku wraz z Janem Henrykiem Dąbrowskim tworzył Legiony Polskie. W lipcu 1797 roku ułożył słowa pieśni, które od 1926 roku stały się Hymnem Polski. W epoce napoleońskiej tworzył Komisję Rządzącą Księstwa Warszawskiego. Zmarł 10 marca 1822 roku w Manieczkach. Pochowany przy kościele pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Brodnicy, obecnie jego szczątki znajdują się w Krypcie Zasłużonych Wielkopolan przy kościele św. Wojciecha w Poznaniu.

Jan Baier (1926-2001) – twórca i dyrektor pierwszego w Wielkopolsce Kombinatoru Państwowych Gospodarstw Rolnych Manieczki. Urodził się w Trzcielinie w powiecie nowotomyskim. W październiku 1960 roku został dyrektorem wspomnianego PGR-u. Stworzył wzorcowy na całą Polskę Kombinat, budował wiejskie wodociągi, małą retencję wodną, oczyszczalnię ścieków, stawy hodowlane ryb. Inicjował powstawanie szkół podstawowych, rozbudowę technikum rolniczego, świetlic wiejskich, bibliotek, przedszkoli i stołówek pracowniczych. Wyremontował dwory i pałace w Manieczkach, Brodnicy, Krzyżanowie, Łęgu, Przylepkach i Grabianowie. Zmarł 23 kwietnia 2001 roku w Śremie, pochowany na cmentarzu w Manieczkach.

17. Pałac w Centrum Hipiki w Jaszkanie

18. Centrum Hipiki w Jaszkanie

17.

18.

- 19. Wnętrze kościoła pw. św. Barbary w Jaszkwie
 - 20. Kościół pw. św. Barbary w Jaszkwie
 - 21. Kościół pw. św. Jakuba Apostoła w Żabnie
 - 22. Cmentarz ewangelicki w drodze na Żabińskie Góry
-

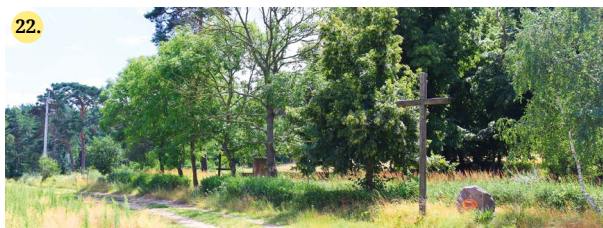
Przemierzając Ziemię Brodnicką koniecznie trzeba jeszcze zajrzeć do kilku miejscowości. Na szczycie tej listy powinna znaleźć się między innymi wieś Jaszkowo, gdzie działa jedno ze słynniejszych w kraju **Centrum Hipiki**. Założycielem kompleksu jest od połowy lat dziewięćdziesiątych Antoni Chłapowski, potomek

spacer 100...

21.

22.

gen. Dezyderego Chłapowskiego. W bliskiej odległości od ośrodka znajdziemy **późnogotycki kościół pw. św. Barbary**, wybudowany w drugiej połowie XV wieku. Tuż za świątynią funkcjonuje **Izba Pamięci bł. Edmunda Bojanowskiego**, gdzie kiedyś założył on pierwszy Dom Generalny i Nowicjat Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Maryi. Do jednej ze ścian budynku przylega społeczny ogród edukacyjny „Jaszkowskie zioła”. Będąc w gminie Brodnica warto pojechać do Grzybna, gdzie w **pałacu** z początku XX wieku funkcjonuje od wielu dziesięcioleci Zespół Szkół Rolniczych. W Żabnie zaś można zobaczyć nie tylko drewniany **kościół pw. św. Jakuba Apostoła** z końca XVIII wieku, ale także warto urządzić sobie relaksacyjny spacer po lesie, wybierając się na **Żabińskie Góry**. Po drodze odnajdziemy stary cmentarz ewangelicki, którym opiekuje się Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Brodnickiej „Gniazdo”.

23. Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie

24. Park krajobrazowy ze stawami w Grzybnie

25. Jaszkowski ziola, w tle Izba Pamięci

26. Pomnik bł. E. Bojanowskiego

27. Izba pamięci bł. E. Bojanowskiego

Warto wiedzieć

Błogosławiony Edmund Bojanowski (1814-1871) – działacz społeczny, twórca ochronek wiejskich, Założyciel Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Marii Panny. Urodził się w Grabonogu niedaleko Gostynia. Przy jego aktywnym udziale w 1859 roku powstaje pierwsza wiejska ochronka dla dzieci. Opiekę nad dziećmi z ubogich domów powierzył dziewczętom, które sam przygotowywał do pracy wśród najmłodszych. Aby tę działalność rozszerzyć, 26 sierpnia 1856 roku w budynku starej plebanii w Jaszkwie otwiera Nowicjat Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny. Kilka lat później we wsi wybudowano nowy Dom Generalny Zgromadzenia, do którego przeniesiono Nowicjat. Edmund Bojanowski zmarł 7 sierpnia 1871 roku.

Tekla z Mańkowskich Chłapowska (1885-1962) – ostatnia żeńska właścicielka majątku w Turwi, córka Antoniny Chłapowskiej i Wacława Mańkowskiego. Tekla dużo swojej uwagi i nakładów pieniężnych przeznaczala na działalność charytatywną, w tym wsparcie najmłodszych. Dzieci, które miały przystąpić do I Komunii Świętej, otrzymywały od niej łańcuszek i medalik, a na święta Bożego Narodzenia: jabłka, orzechy, białą haftowaną chusteczkę i okolicznościowy obrazek. Tekla opiekowała się dziećmi w ochronce utworzonej przez Edmunda Bojanowskiego i wspierała finansowo Zakład dla Niewidomych w Laskach. Zmarła pod koniec roku 1962.

28. Na Pebani – apartamenty agroturystyczne w Jaszkanie

Ziemia Brodnicka posiada wszystko to, co powinno zainteresować potencjalnego turystę: wiekowe zabytki, ważnych dla historii Polski mieszkańców, piękne widoki i mnóstwo możliwości na spacerzy i przejażdżki rowerem po okolicznych lasach. Oprócz oczywistych walorów rekreacyjnych, będąc w gminie Brodnica można się także wiele dowiedzieć. Niekoniecznie musi się to odbywać w nudnej i czasochłonnej formie. Aby połączyć przyjemne z pożytecznym można na przykład skorzystać z **questów**, czyli edukacyjnych gier z wierszowaną fabułą. Stanowią one świetną formę poznawania danego regionu, będąc dobrą zabawą dla całej rodziny. Terenów gminy Brodnica dotyczą takie questy jak: „Błogosławiony w Jaszkanie”, „Z narodowym akcentem!”, „Na szlaku Brodnickich figur”, „Historia Manieczek z Józkiem i Janem w tle”. Questy można pobrać ze strony internetowej Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego (www.unia.srem.com.pl/pl/turystyka/questy).

projekty wspierane przez

WIELKOPOLSKA

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

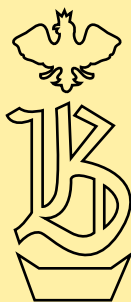

WIELKA PĘTLA
WIELKOPOLSKI

Szlak
Piastowski

Wyd. I, 2024 r.

AUTOR

Bartosz Klimczuk

ZDJĘCIA

Bartosz Klimczuk

WYDAWCA

Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego
– Śremski Ośrodek Wspierania Małej
Przedsiębiorczości
ul. Okulickiego 3
63-100 Śrem
tel. +4861 28 32 704
e-mail: unia@srem.com.pl
www.unia.srem.com.pl

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD:

Eluta Kidacka

DRUK:

www.arkoch.pl

Folder wykonany w ramach
zadania publicznego
„Spacer po...” – czyli seria pięciu
wydawnictw turystycznych”

Projekt współfinansowany przez:

WIELKOPOLSKA

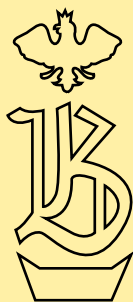

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

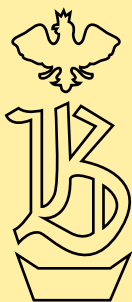
Wydawnictwo bezpłatne, 2024 r.

Spacer po...

BRODNICA

Członkami **Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego – Śremskiego Ośrodka Wspierania Małej Przedsiębiorczości** jest powiat śremski, gminy powiatu śremskiego (Brodnica, Śrem, Dolsk, Książ Wielkopolski) oraz, od 2016 roku, także gmina Krzywiń. Stowarzyszenie od trzydziestu lat aktywnie wspiera rozwój przedsiębiorczości, pobudza miejscową gospodarkę i przeciwdziała bezrobociu. Oprócz tego podejmuje także działania mające na celu promocję swoich członków, popularyzację wiedzy o regionie, odkrywanie nieco już zapomnianych, ale ważnych historycznie postaci i miejsc, a także inicjowanie aktywności, które integrują lokalną społeczność.

Ważne telefony i adresy

- URZĄD GMINY BRODNICA
63-112 Brodnica
Brodnica, ul. Parkowa 2
tel. +4861 28 42 500
www.brodnica.net.pl

Kultura i noclegi

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
GMINY BRODNICA
63-112 Brodnica
Brodnica, ul. Główna 61

- PAŁAC MAŃKOWSKICH W BRODNICY
63-112 Brodnica, ul. Parkowa 6
kom. +48 501 511 684
www.brodnicamansion.com
- CENTRUM HIPIKI JASZKOWO
63-112 Brodnica, Jaszkowo 16
tel. +4861 28 37 556
www.centrumhipiki.com
- NA PLEBANII – APARTAMENTY
AGROTURYSTYCZNE
63-112 Brodnica, Jaszkowo 11
kom. +48 502 657 037
www.naplebani.pl

Punkt informacji turystycznej

- Unia Gospodarcza Regionu
Śremskiego – Śremski Ośrodek
Wspierania Małej Przedsiębiorczości
ul. Okulickiego 3, 63-100 Śrem
tel. +4861 28 32 704
e-mail: unia@srem.com.pl
www.unia.srem.com.pl

*Biuro czynne od poniedziałku do piątku
w godzinach od 8.00 do 16.00*